

Prof. dr hab. Albert S. Kotowski

Publikationsverzeichnis

Stand: März 2015

Einzelveröffentlichungen

1. Rzemiosło bydgoskie i izby rzemieślnicze na Pomorzu i Kujawach w okresie międzywojennym, Bydgoszcz 1980.
2. Dzieje kościoła i parafii św. Trójcy w Bydgoszczy, Bydgoszcz 1981.
3. Teatry Deutsche Bühne w Wielkopolsce i na Pomorzu 1919-1939, Warszawa-Poznań 1985.
4. Polens Politik gegenüber seiner deutschen Minderheit 1918-1939. Otto Harrassowitz Verlag Wiesbaden 1998.
5. Hitlers Bewegung im Urteil der polnischen Nationaldemokratie. Otto Harrassowitz Verlag Wiesbaden 2000.
6. Polska polityka narodowościowa wobec mniejszości niemieckiej w latach 1919-1939, Toruń 2002.
7. Narodowa Demokracja wobec nazizmu i Trzeciej Rzeszy, Toruń 2006, s. 250.
8. Zwischen Staatsräson und Vaterlandsliebe: Die Polnische Fraktion im Deutschen Reichstag 1870-1918. [Beiträge zur Geschichte des Parlamentarismus und der politischen Parteien, Bd. 150], Droste Verlag Düsseldorf 2007, 225 s.

Herausgeberschaft

1. Bydgoszcz - zarys dziejów, (z Ryszardem Kabacińskim i Jerzym Wojciakiem) Bydgoszcz 1980.
2. Quellen zur Geschichte der deutschen Minderheit in Polen von 1919 bis 1939 in deutschen und polnischen Archiven. „Dokumentation Ostmitteleuropa“ 1992, H. 3/4.
3. Quellen zur Geschichte der deutschen Minderheit in Polen von 1919 bis 1939 in deutschen und polnischen Archiven sowie in polnischen Bibliotheken, (z Dariuszem Matelskim). „Dokumentation Ostmitteleuropa“ 6/1993, 53 s.
4. Schimanski, Kuzorra und andere. Polnische Einwanderer im Ruhrgebiet zwischen der Reichsgründung und dem Zweiten Weltkrieg, hrsg. von Dittmar Dahlmann, Albert S. Kotowski und Zbigniew Karpus, Klartext Verlag Essen 2005, 302 s.
- drugie wydanie Essen 2006.
5. „Schlagen gut ein und leisten Befriedigendes“. Zwangsarbeiterinnen und Zwangsarbeiter in Bonn 1940-1945. Hrsg. von Dittmar Dahlmann, Albert Kotowski, Norbert Schlossmacher und Joachim Scholtyseck, Bonn 2006, 300 s.

6. Schimanski, Kuzzora i inni. Polacy w Zagłębiu Ruhry w latach 1870/71-1945. Pod redakcją Dittmara Dahlmanna, Alberta S. Kotowskiego i Zbigniewa Karpusa, Toruń 2006, 298 s.
7. Bydgoszcz: miasto wielu kultur i narodowości. Pod redakcją Katarzyny Grysińskiej, Włodzimierza Jastrzębskiego i Alberta S. Kotowskiego, Bydgoszcz 2009, 416 s.
8. Zwangsarbeiterforschung in Deutschland. Das Beispiel Bonn im Vergleich und im Kontext neuerer Untersuchungen, Hrsg. von Dittmar Dahlmann, Albert S. Kotowski, Norbert Schlossmacher, Joachim Scholtyseck, Essen 2009.
9. Pomorski Okręg Wojskowy w latach 1919 – 2009. Szkice i materiały z okazji 90 rocznicy powstania. Pod redakcją Alberta S. Kotowskiego i Sławomira Sadowskiego, Bydgoszcz 2009.
10. Bydgoszcz: współczesne oblicze miasta. Pod redakcją Alberta S. Kotowskiego i Sławomira Sadowskiego, Bydgoszcz 2012, 190 s.
11. Kryzys. Jego geneza i konsekwencje na przestrzeni dziejów. Zbiór studiów pod redakcją Alberta S. Kotowskiego, Bydgoszcz 2013, 206 s.

Aufsätze

1. Zakłady Teleelektroniczne TELKOM-TELF A w Bydgoszczy w latach 1928-1978, w: *Dzieje Zakładów Teleelektronicznych TELKOM-TELF A w Bydgoszczy*, wyd.: R. Kabaciński, Bydgoszcz 1978, S. 5- 58.
2. Działalność popularyzatorska Bydgoskiego Towarzystwa Naukowego w latach 1959 - 1979, w: *Bydgostiana* 1979, Nr. 9, S. 72 – 78.
3. Spór o probostwo bydgoskie 1906-1912. Przyczynek do dziejów walki o polskość kościoła katolickiego w zaborze pruskim, w: *Studia Gnesnensia* 1981, t. 6, S. 277 - 296.
4. Dzieje kościoła i parafii św. Trójcy w Bydgoszczy do 1939 roku, w: *Studia Gnesnensia* 1982/83, t. 7, S. 129 - 176.
5. Wybrane problemy życia kulturalnego mniejszości niemieckiej w Polsce, w: *Rola mniejszości niemieckiej w rozwoju stosunków politycznych w Europie 1918-1945*, red.: A. Czubiński, Poznań 1984, S. 355 - 366.
6. Dzieje kościoła i parafii św. Trójcy w Bydgoszczy 1939-1980, w: *Studia Gnesnensia* 1984/85, t. 8, S. 39 – 65.
7. Mniejszość niemiecka w Polsce i jej rola w polityce Niemiec w latach 1918-1939, w: *Historyczne, polityczne i prawne aspekty tez RFN o mniejszości niemieckiej w Polsce*, red.: J. Barcz, Warszawa 1988, S. 48 - 87.
8. Życie polityczne i kulturalne w Bydgoszczy 1945-1980, w: *Bydgoszcz wczoraj i dziś 1945-1980*, red.: R. Michalski, Warszawa-Poznań 1988, S. 26 - 57.

9. Antifaschistische Opposition unter den deutschen Katholiken in Polen in den Jahren 1933 bis 1939, in: Studien zur Geschichte der deutsch-polnischen Beziehungen, Heft 13: Konfrontation oder gute Nachbarschaft ? - Deutschlands Ostpolitik zwischen beiden Weltkriegen, Wilhelm-Pieck-Universität Rostock, 1988, S.53 - 60.
10. Die Lage der deutschen Katholiken in Polen in den Jahren 1919 – 1939, w: *Zeitschrift für Ostforschung* 1990, Bd. 39, H. 1, S. 39 - 67.
11. Der Fall Katyn. Im Lichte der Dokumente des deutschen Propagandaministeriums aus dem Jahre 1943, w: *Zeitschrift Osteuropa* 1990, H.7, S. 421 - 434.
12. Opozycja antyhitlerowska wśród katolików niemieckich w Polsce w latach 1933-1939, w: *Studia nad opozycją antyhitlerowską w Trzeciej Rzeszy 1933-1945*, Hrsg.: K.Jonca, Warszawa 1990, S. 159 -168.
13. Deutsches Theaterleben im Raum Posen und Pommerellen 1919 - 1939. "*BROMBERG*". Zeitschrift der Bidegast-Vereinigung e.V., Nr.94 - Dezember 1990, S. 10 - 13.
14. Die Abwanderung Hermann Rauschnings aus Polen (1926). In: Beiträge zur deutsch-polnischen Nachbarschaft. Festschrift für Richard Breyer zum 75. Geburtstag, Hrsg.: Csaba János Kenéz u.a., Berlin/Bonn 1992, S. 124-131.
15. Lojalizm czy irredenta? Mniejszość niemiecka wobec państwa polskiego w latach 1919 - 1939, w: *Polska - Polacy - mniejszości narodowe*, red.: Wojciech Wrzesiński, Wrocław 1992, S. 53-63 .
16. Die deutsche Volksgruppe im Vorkriegspolen. Aus der politischen Minderheitensituation. „*Westpreußen-Jahrbuch*“ (43) 1993, S. 55 - 65.
17. Das kulturelle Leben der deutschen Minderheit in Polen zwischen den beiden Weltkriegen. In: *Polen-Deutsche. Vergangenheit, Gegenwart, Zukunft*. Hrsg.: Z.Zieliński, Katowice 1993, 1995, S.102 -118.
18. Die deutschen Katholiken in Polen und die Gleichschaltung der Minderheitenorganisationen in den Jahren 1933-1939, in: *Antifaschistische Opposition 1933-1939*. Freie Stadt Danzig-Ostpreußen-Schlesien-Lodz, Hrsg.: M. Andrzejewski, Warszawa 1996, S.109-118.
19. Geschichte Polens - Ein Überblick, in: *Polen in Deutschland - Deutsche in Polen*, Hrsg.: Felicitas Drobek, Schriftenreihe des Johannes-Künzig-Instituts, Bd. 1, Freiburg 1999, S. 79 - 94.
20. Walki o Bydgoszcz w styczniu 1945 roku, „*Kronika Bydgoska*“ 21(1999), Bydgoszcz 2000, S. 54-60.
21. Ksiądz Mieczysław Skonieczny (24.11.1882-1.4.1969), „*Kronika Bydgoska*“ 21(1999), Bydgoszcz 2000, S. 227-230.
22. Deutsche-Tschechen-Polen-Juden. Über die Bevölkerungsverhältnisse im Teschener Schlesien 1850 – 1914, w: *Zeitschrift für Ostmitteleuropaforschung* 3/2000, S. 317-340.
23. Ukrainisches Piemont? Die Karpatenukraine am Vorabend des Zweiten Weltkrieges, w: *Jahrbücher für Geschichte Osteuropas* 49(2001), H. 1, S. 67 - 95.

24. Polnische Kultur und nationale Selbstbehauptung in Preußen 1870/71 – 1918, in: Preußische Landesgeschichte. Festschrift für Bernhart Jähmig zum 60. Geburtstag. Hrsg. von Udo Arnold, Mario Glauert und Jürgen Sarnowsky, Marburg 2001, S. 75 – 83.
25. Die deutsche Minderheit in Polen 1919-1939/45. Forschungsstand und –desiderata w: *Nordost-Archiv* N.F. Bd. IX/2000, H. 2, Lüneburg 2001, S. 483 - 506.
26. Karpatenukraine als Objekt europäischer Politik 1938 -1939, w: *Vel'ka politika a malé regióny. Malé regióny vo veľk'ej politike, vel'ka politika v malých regiónach. Karpatský priestor v medzivojnovom období (1918-1939)*. Hrsg. von Peter Švorc, Michal Danilák, Harald Heppner, Prešov-Graz 2002, S. 157 – 175.
27. Polnischer Staat, katholische Kirche und die deutschen Katholiken in Polen 1918 – 1939 w: *Kirchliche Zeitgeschichte* 1/2002, S. 128 – 149.
28. Die Haltung der polnischen Regierung zur deutschen Minderheit 1938 – 1939. „*Germano-Polonica*“. *Mitteilungen zur Geschichte der Deutschen in Polen und der deutsch-polnischen Beziehungen* 2(2002), S.26 – 36.
29. Polen in Deutschland: Religiöse Symbolik als Mittel der nationalen Selbstbehauptung (1870-1918), in: Heinz-Gerhard Haupt, Dieter Langewiesche (Hg.), *Nation und Religion in Europa. Mehrkonfessionelle Gesellschaften im 19. und 20. Jahrhundert*, Campus Verlag, Frankfurt/New York 2004, S. 253-279.
30. Die Krisen der Kommunismus in der Tschechoslowakei und in Polen. Gemeinsamkeiten und Unterschiede, w: *Regionálne dejiny a dejiny regiónov. Ročenka Katedry dejín FHPV PU 2004*, hrsg. von Martin Pekár und Patrik Derfiňák, Prešov 2004, S. 293-300.
31. Polityka władz państwowych i kościelnych wobec mniejszości niemieckiej w Polsce w latach 1918-1939, w: *Od nacjonalistycznych konfrontacji do porozumienia europejskiego. Rola Kościołów w dziejowej drodze Niemiec i Polski w XIX i XX wieku*, pod red. Gerharda Besier, redakcja naukowa Katarzyna Stokłosa i Jerzy Tutaj, Wałbrzych 2004, S. 83-102 [Seria Instytutu im. Hannah Arendt do Badań nad Totalitaryzmem i Książańskiego Instytutu Naukowo-Badawczego, Nr. 1].
32. Mniejszość niemiecka w Polsce w latach 1919-1945. Stan badań i postulaty badawcze, w: *Klio* 6/2005, S. 125-149.
33. Die deutsche „Fünfte Kolonne“ in Polen im September 1939: Zur deutschen und polnischen Geschichtsschreibung, w: Susanne Kuß/Heinrich Schwendemann (Hg.), *Der Zweite Weltkrieg in Europa und Asien: Grenzen, Grenzräume, Grenzüberschreitungen*, Freiburg 2006, S. 75-88.
34. Die erste Vertreibung der Deutschen aus Polen ? Die Migrationsbewegungen in Westpreußen und Posen nach dem Ersten Weltkrieg, w: Dittmar Dahlmann (Hg.), *Unfreiwilliger Aufbruch. Migration und Revolution von der Französischen Revolution bis zum Prager Frühling*, Essen 2007, S. 171-186.
35. Rola symboli religijnych w kształtowaniu świadomości narodowej Polaków w zaborze pruskim 1870-1918, in: *Studia Gnesnensia* 20/2007, S. 139-161.

36. „Polska dla Polaków“: Über den Antisemitismus in Polen in der Zwischenkriegszeit, w: Dittmar Dahlmann, Anke Hilbrenner (Hg.), Zwischen großen Erwartungen und bösem Erwachen. Juden, Politik und Antisemitismus in Ost- und Südosteuropa 1918-1945, Paderborn u. a. 2007, S. 77-99.
37. General Władysław Anders i jego żołnierze. (artykuł wstępny i redakcja referatów studenckich z sesji popularno-naukowej w Konsulacie Generalnym RP w Kolonii dn. 7.07.2007 r.) w: „Zarys“. Magazyn kulturalny, Nr. 6, Darmstadt 2008, s. 171-202.
38. Rola symboli religijnych w budzeniu świadomości narodowej Polaków w Prusach (1870-1918), w: Biuletyn Polskiej Misji Historycznej w Getyndze, Nr. 4/2007, s. 103-114 i 263-275.
39. Wokół sporów i konfliktów narodowościowych w parafii bydgoskiej w latach 1906-1939, w: „Kronika Bydgoska” XXVIII/2007, s. 99-149.
40. Zapiski z podróży z Berlina do Bydgoszczy w listach Carla Heinricha Oesterleina z 1782/1783 roku. Zapomniane źródło do dziejów Bydgoszczy, w: „Kronika Bydgoska” XXIX/2007, s. 25-41.
41. Parlamente der europäischen Nachbarn I: Die Polen im Deutschen Reichstag 1870/71-1918, w: Dittmar Dahlmann, Pascal Trees (Hg.), Von Duma zu Duma. Hundert Jahre russischer Parlamentarismus, Bonn University Press, Göttingen 2009, s. 317-338.
42. Problem badań transnarodowych nad historią kultury i życia muzycznego na przykładzie dawnej Prowincji Poznańskiej, w: Katarzyna Grysińska, Włodzimierz Jastrzębski, Albert S. Kotowski (red.), Bydgoszcz. Miasto wielu kultur i narodowości, Bydgoszcz 2009, s. 365-375.
43. Polityka narodowościowa władz polskich wobec mniejszości niemieckiej w przededniu II wojny światowej, w: Tomasz Kawski, Jacek Maciejewski (red.), Ludzie, idee, wojny. Studia z dziejów Europy Środkowowschodniej. Księga pamiątkowa z okazji 70. rocznicy urodzin Profesora Włodzimierza Jastrzębskiego, Bydgoszcz 2009, s. 92-108.
44. Polen zwischen altem und neuem Europa, w: Tilman Mayer (red.), Deutschland aus internationaler Sicht [Schriftenreihe der Gesellschaft für Deutschlandforschung, Bd. 96], Berlin 2009, s. 111-122.
45. Die Rekrutierung der Zwangsarbeiter im besetzten Polen, w: Zwangsarbeiterforschung in Deutschland. Das Beispiel Bonn im Vergleich und im Kontext neuerer Untersuchungen, Hrsg. von Dittmar Dahlmann, Albert S. Kotowski, Norbert Schlossmacher, Joachim Scholtyseck, Essen 2009, s. 19 – 32.
46. Ein Rückblick auf die deutsch-polnischen Beziehungen, w: Einsichten und Perspektiven. Bayerische Zeitschrift für Politik und Geschichte 1/2010, s. 4 – 17.
47. Problem Ukrainy Zakarpackiej w stosunkach międzynarodowych w przededniu drugiej wojny światowej, w: Historia. Polityka. Stosunki międzynarodowe. Wybrane zagadnienia, red. A. Zaćmiński, Bydgoszcz 2010, s. 31-53.
48. Noch ist Polen nicht verloren? Polnischer Fußball zwischen Euphorie und Verzweiflung, w: Überall ist der Ball rund. Zur Geschichte und Gegenwart des Fußballs in Ost- und Südosteuropa – Nachspielzeit, red. Dittmar Dahlmann, Anke Hilbrenner, Brita Lenz, Essen 2011, s. 107-119.

49. Mit Blick auf die Berliner Mauer: Einige Überlegungen über das deutsche und polnische Geschichtsbewusstsein, w: Der polnische Blick auf die Berliner Mauer: Politik – Geschichte – Medien – Literatur, red. Krzysztof Okoński, Dorota Pruss-Pławska, Bydgoszcz 2011, s. 13-25.
50. Niemców kłopoty z historią, w: Daniel Kawa (red.), Spotkania polsko-niemieckie, Toruń 2011, s. 297-306.
51. Kościół pw. Świętej Trójcy w Bydgoszczy 1913/2013, praca zbiorowa pod red. Marka Romaniuka, Bydgoszcz 2013, współautorstwo, s. 15-88.
52. Analyse des deutsch-polnischen Verhältnisses vor dem Hintergrund des Nachbarschaftsvertrages, in: 20 Jahre deutsch-polnischer Nachbarschaftsvertrag. Realpolitische Stichproben aus einer fortschreitender Völkerverständigung. Herausgegeben von Gilbert H. Gornig, Hans-Detlef Horn, Hans-Günther Parplies, Duncker & Humblot Berlin 2013, S. 17-38.
53. Stan sanitarny powiatu żnińskiego w świetle sprawozdania lekarza powiatowego dra Mennicke z 1907 roku, w: Interpretatio Rerum Gestarum. Studia ofiarowane Profesorowi Januszowi Ostoja-Zagórskiemu w 70. rocznicę urodzin, Bydgoszcz 2013, s. 220 - 232.
54. Żnin w okresie od Kongresu Wiedeńskiego do końca pierwszej wojny światowej (1815-1914), w: Żnin. 750 lat dziejów miasta, red. Tadeusz Janicki, Żnin 2013, t. 1, s. 171-237.
55. Rekrutacja robotników przymusowych na ziemiach polskich w czasie II wojny światowej, w: Świat – Niemcy – Polska. Szkice politologiczne i historyczne ofiarowane prof. dr. hab. Zbigniewowi Leszczyńskiemu w 70. rocznicę urodzin. Redakcja naukowa: Kamila Sierzputowska, Sławomir Sadowski i Adam Koseski, Bydgoszcz 2014, s. 259-274.